

22900

- 900 jaar Vorselaar
- Feestweekend 4 en 5 februari 2017
- Traditie Lichtmis
- Haafkoopdag
- Gratis pannenkoeken
- Unieke natuurwandeling



Kunstwerk 22900

Bij opzoekingswerk ontdekte Heemkundige Kring 'Joris Mattheussen' in Rijsel, in het archief van het Kamerrijk (waartoe Vorselaar in de 12de eeuw behoorde), een document dat de gemeente 'Forsellara' vermeldt. De echtheid werd geverifieerd door een professor van de KU Leuven.

900 jaar Vorselaar, dat mag niet onopgemerkt voorbijgaan. Zo dachten ook enkele vrijwillige (amateur-)schrijnwerkers uit onze gemeente. Ze maakten voor u een verbluffend houtwerk in 3D van ongeveer 3 meter hoog en 9 meter breed. U herkent vast en zeker onze postcode 2290. De speels toegevoegde extra 0 verwijst naar ons 900-jarig bestaan. Zwart en geel (of is het goud?) zijn de kleuren van het Vorselaarse wapenschild. Ook heel wat Vorselaarse verenigingen dragen met enige fierheid de zwart-gele kleurencombinatie.

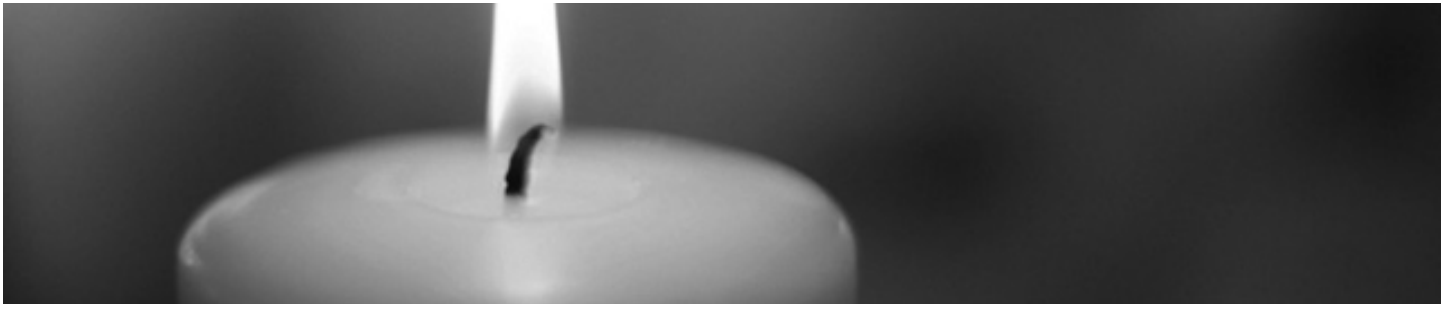
Tijdens het feestweekend stellen we het kunstwerk voor aan het publiek. Vanop haar plaats naast de kerk, kunnen alle bezoekers van Vorselaar onmiddellijk zien dat Vorselaar iets te vieren heeft!

Lichtmis: traditie met pannenkoeken

- 4 februari
- vanaf 9u
- 5 horecazaken
- 1000 pannenkoeken

'Op Lichtmis is geen vrouwke zo arm of ze maakt haar panneke warm', dit volks gezegde verwijst naar de traditie van Lichtmis als pannenkoekenfeest. Het is 20 jaar geleden dat Maria-Lichtmis nog georganiseerd werd in Vorselaar. N.a.v. 900 jaar Vorselaar, kan u deze traditie opnieuw beleven. Dan serveren 5 horecazaken in het centrum gratis pannenkoeken op zaterdag 4 februari. U krijgt een gratis pannenkoek bij uw consumptie in Café De Toekomst, Taverne Cardijn, Café Den Engel, Café Den Tip en Brasserie De Schranshoeve. Deze horecazaken (behalve de Schranshoeve) zijn, omwille van de haafkoopdag, vanaf 9u geopend. Smakelijk!





Oorsprong van Lichtmis

Met Lichtmis vieren we traditioneel het einde van de winter, de vruchtbaarheid en de terugkeer van het licht. Lichtmis betekende vroeger dat het werk op de boerderij stilaan werd hervat. De komst van nieuwe boerenknechten en het hernemen van het letterlijke veldwerk werd gevierd met een pannenkoekenfeest. De dagen werden lichter en er waren opnieuw veel kippenieren voorhanden.

Maria-Lichtmis is niet alleen een pannenkoekenfeest, zoals de naam doet vermoeden heeft deze feestdag ook een religieuze betekenis. In de Joodse traditie mocht een kersverse moeder pas veertig dagen na de geboorte, na een reinigingsritueel en offergang, de

tempel opnieuw betreden. Dit ritueel werd door de Christelijke kerk overgenomen: Maria-Lichtmis (40 dagen na Kerstmis). Meteen was dit ook de eerste keer dat Jezus een tempel bezocht. Later werden ter ere van Maria op die dag processies gehouden met brandende kaarsen, vandaar de naam 'Lichtmis', Candlemass (Engels), Chandeleur (Frans), Lichtmess (Duits), ...

Ook in heel wat andere landen en culturen wordt dit lichtfeest gevierd. In de Keltische traditie werd op deze dag een vuur- en vruchtbaarheidsfeest gehouden met als namen 'Imbolc' (betekent 'in de buik', wijst op drachtige ooien en is ook de Keltische term voor lente) of 'Oimelc' (betekent ooimelk).



Zelf aan de slag: boekweitspekkoekjes

- 500 gr boekweitmeel
- 25 gr gist
- 500 ml melk
- 3 à 4 el suiker
- 1 ei
- 500 ml water
- 150 gr zeer dun gesneden spek
- olie (naar keuze) of reuzel
- stroop

Bereiding (45 min.)

Zef het meel in een kom. Maak in het midden een kuiltje. Los de gist op in een kop lauwe melk (genomen van de halve liter). Giet de opgeloste gist in het kuiltje en meng met een beetje meel. Voeg de suiker en het ei toe. Voeg langzaam en al roerend de melk en het water toe. Roer goed door elkaar of mix het beslag en laat vervolgens even staan in een afgedekte kom. Zorg ervoor dat de kom groot genoeg is, want het volume van het deeg neemt sterk toe.

Bak ondertussen het spek al voor in een pan en hou die opzij. Laat de olie of reuzel in een koekenpan heet worden als het beslag gerezen is. Schep een hoeveelheid deeg in de pan voor een hele dunne pannekoek. Leg er een laagje spek bovenop en vervolgens een tweede laag deeg.

Laat het deeg bakken aan de onderkant tot de bovenzijde droog is. Draai dan om en bak de tweede zijde bruin. Dien op met stroop. Deze pannekoek heeft een lokaal tintje, want boekweit is een graan van onze streek. Smakelijk!



Geanimeerde Haafkoopdag

- 4 februari
- 9u: bezichtigen koopwaar
- 10u: start verkoop
- Route: pleintje Cardijn,
pleintje Heikant, pleintje Tip,
pleintje Kerk

Met Lichtmis organiseren we een haafkoopdag op 4 pleintjes in het centrum van Vorselaar. Dankzij heel wat schenkers kan u waardevolle en unieke koopwaar op de kop tikken: o.a. een staande klok, een schilderij, meubeltjes, kledij, boeken, een fiets, een mini-crossmotor, melkkitten en veel meer.

De goederen worden per opbod verkocht door de roeper, de bellenman en de notaris. Ook de gerre, de ontvanger, de gilde en de harmonie zullen aanwezig zijn: sfeer verzekerd! De helft van de opbrengst is voor de verkoper, de andere helft gaat naar een goed doel, namelijk het kinderarmoedefonds van OCMW Vorselaar.

Na verkoop wordt onmiddellijk afgerekend. Alle goederen moeten ten laatste 1 uur na het einde (einde is voorzien rond 12u) afgehaald worden. Niet-verkochte en niet-afgehaalde goederen worden door de werkgroep opgekocht en geschonken aan de Kringwinkel.



Unieke, historische natuurwandeling

- 5 februari
- 13u30 tot 16u30
- Schapenstal, Dijkbaan

Vorselaar heeft gedurende haar 900-jarig bestaan een rijke geschiedenis opgebouwd. Hiervan zijn heel wat sporen te vinden in het Vorselaarse landschap. Daarom organiseert Natuurpunt ter ere van het 900-jarig bestaan een unieke, historische natuurwandeling door het Schupleer.

Samen met natuurgids, geoloog en geanimeerd verteller Etienne Mahieu zoeken we naar de sporen die het klimaat en de menselijke activiteiten de voorbije eeuwen hebben getrokken in het Vorselaarse landschap. U bent van harte welkom om de geschiedenis van ons dorp opnieuw te ontdekken.

Zondag 5 februari

Na gedurende 20 jaar in de vergeethoek te zijn geweest, wordt op 5 februari (zondag na Lichtmis) de oude traditie om op Lichtmis zelf een haafkoopdag van deur tot deur te houden, terug opgenomen (zij het in lichtjes aangepaste vorm). Voormiddags vanaf 10 u kan je die dag in de Cardijnlaan allerlei tweedehands gebruiksvoorwerpen kopen en te koop aanbieden. Een roeper gaat rond van stand tot stand. In de namiddag is er in de parochiezaal een verkoop (ook per opbod) van antieke voorwerpen. De opbrengst van deze dag komt ten goede aan de verbouwing van de parochiezaal en 't chirojongensheem. Het organiseren van deze manifestaties gaat dan ook uit van een werkgroep bestaande uit mensen van Chiro, Parochieraad, Landelijke Gilde en Vriendenkring Chiro.

In 'Het Volk' van 17 januari vonden we een artikeltje van de hand van Karel Van Beirendonck. Hij gaf ons de toelating om deze tekst, die een hele brok geschiedenis in verband met deze vroegere kolklore weergeeft, af te dukken in deze dorpskrant.

Honderd jaar geleden ontstond de „wandelende koopdag”

VORSELAAR. — Toen in 1870 de schoolstrijd in volle hevigheid woedde, kwam meester Jos Janssens van Voortkapel naar Vorselaar. Gediplomeerd in 1867 zou hij hier als vrij onderwijzer les geven in de vrije dorpschool. Wellicht heeft hij nooit vermoed dat zijn „tip” zo verrijkend zou zijn.

Bij burgemeester Daems en de toenmalige raadsleden lanceerde hij de gedachte om met Lichtmis een koopdag te houden, die de gelegenheid moest bieden aan de bevolking haar „teveel” (hoe weinig het ook was) kwijt te raken. Hoe duur het geld toen was illustreren we best met te zeggen dat in 1889 de toenmalige hoofdonderwijzer een jaarwedde trók van 1.700 frank en dat deze jaarwedde in voornoemd jaar verminderd werd tot 1.650 fr.

GEDACHTE

Meester Janssens die na heel wat tribulaties ook in het gemeentelijk onderwijs belandde, zag het allemaal nog drastischer gebeuren want zijn jaarwedde werd teruggebracht van 1.750 op 1.350 frank en, alsof het nog niet genoeg was, de 150 frank die hij als tussenkomst voor zijn huishuur toegezegd wist, moest er toen ook aan geloven.

Vóór de tijd dat Vorselaar een botermarkt had — iedere maandagnamiddag — was er al de „wandelende koopdag”-gedachte als een Lichtmis-exploit; in 1878 was het voor mekaar. De bewoners van de gemeente waren er door het „kerkgebod”

over ingelicht. De botermarkt van 1875 en later de maandelijke veemarkt, werden door de „wandelende koopdag” overleefd. Het werd een gebeurtenis in een feestelijk kader.

Toen meester Janssens de gedachte lanceerde om de mensen in de gelegenheid te stellen een centje over te houden van de oude rommel werd het allemaal veel groter.

UNIEK

De wandelende koopdag heeft tachtig jaar stand gehouden. Het was notaris De Vries, die er als eerste zijn werk van maakte. Later is notaris Van der Gracht gekomen; beiden waren ze gevestigd in Grobbendonk en nadien heeft de familie Wouters — vader Jefke, zoon Maurits en later kleinzoon Jozef — de functie van klerk trouw op zich genomen. Dan heeft de familie Baum de roeperstaak van generatie op generatie stipt vervuld. Eerst Peter Baum, die later opgevolgd werd door zijn zoon Stanie en die de taak doorgaf aan zijn zoon Robert. Slechts weinigen hebben destijds in notaris Van der Gracht de vermaarde achterspeler van Beerschot herkend.

Het was een unieke gebeurtenis als na de hoogmis en de kaarswijding de koopdag vertrok van wijk tot wijk, waar tegen de huizen de „koopwaar” werd aangeboden: kachels, botervaten, beddebakken, kindervagens, deuren, ramen, kettingen, boonstaken, bieten, raaptollen, erwterijen, kruiwagens, fiet-

sen, dorsvlegels, kuipen, baden, wasfornuizen, stalmest, hooi en stro, loden buizen, kopergerie, koeketels, vogelkooien, hondenhokken, schoppen en spaden, landbouwalaam, imkersgerief, oude weegtoestellen, toonbanken en naaimachines, lantaarns, heiligenbeelden, duiventillen, speelkasten, grammofoons, piano's, draaiorgeltjes, kasten en kisten, potten en pannen en bakkersmateriaal.

FOLKLORE

Honderden mensen stapten mee op. Dorp en stad waren sterk vertegenwoordigd en de klerk noteerde elk bod dat zijn koper vond. De wandelende koopdag bood ook gelegenheid tot een vriendentreffen, waar dan geklonken werd op voorspoed en gezondheid en het is meermaals gebeurd dat sommige zaken verschillende keren doorverkocht werden.

Hoelang zoiets duurde? Dat was afhankelijk van de hoeveelheid, maar we herinneren ons nog in 1945, het jaar na Wereldoorlog II, dat notaris, klerk en hulpklerk en de vakkundige roeper er om acht uur 's avonds nog niet mee rond waren. Wat klein begon, en door pastoor Beyens toen beschouwd werd als een gebeuren dat Lichtmis in de „mist” zette, ging mee tot in 1958, tachtig jaar! Meester Janssens was intussen in 1912 ter Here gegaan. Hij lanceerde honderd jaar geleden de gedachte, die groeide tot een nooit geëvenaarde „wandelende folklore”. — (K.V.B.)

